

LES BEAUX ESPRITS SE RENCONTRENT

[VENÄJÄKSI LIKIPITÄEN: СВОЙ СВОЕМУ ПОНЕВОЛЕ БРАТ
(OMA ON OMALLE TAHTOMATTAANKIN VELI)]

Sosialistivallankumouksellistemme kuuluisa agraari-minimiohjelma (kooperaatio ja sosialisointi) antoi kesäkuussa 1902 arvokkaan lisän Venäjän sosialistiseen ajatteluun ja Venäjän vallankumoukselliseen liikkeeseen. Tunnetun opportunistin (niin ikään bernsteiniläisen) Eduard Davidin saksankielinen kirja „Sosialismi ja maatalous” ilmestyi helmikuussa 1903. Nähdäkseni ei voi olla puhuttakaan siitä, että opportunistisen ajattelun myöhäisempi tuote sisältäisi „sosialistivallankumouksellisen” ajattelun aikaisempien harjoituskokeiden originaalin? Mutta miten sitten on selitettävissä Venäjän sosialistivallankumouksellisten ohjelman ja saksalaisten opportunistien ohjelman hämmästyttävä, silmäänpistävä samankaltaisuus ja jopa periaatteellinen yhtäläisyyskin? Eiköhän „Vallankumouksellinen Venäjä” olekin „originaali” ja Davidin „perustaluova” („Russkije Vedomostin” kirjeenvaihtajan lausunnon mukaan) teos sen kopio? Kaksi perusideaa ja niitä vastaavasti ohjelman kaksi tärkeintä pykälää ovat läpikäyvänä punaisena lankana Davidin „teoksessa”. Hän ylistää maatalousosuuksuntia, odottaa niiltä kaikkea hyvää, vaatii sosialidemokratiaa edistämään niiden kehitystä eikä huomaa (aivan samoin kuin meidän sosialistivallankumoukselliset) noiden pikkuisäntien ja pien- ja suurkapitalistien liittojen porvarillista luonnetta maataloudessa. David vaatii suurien maanviljelystalouksien muuttamista pieniksi, ihailen „des Arbeitsbauern” — venäjäksi kirjaimellisesti: „рыбового крестьянина” (työtätekevän talonpojan. *Suom.*) — talouksien edullisuutta ja järkipäisyyttä, taloudellisuutta ja tuottavuutta, asettaen ehdolle yhteiskunnan ylimmän

maanomistusoikeuden ja juuri näiden pienten „työätekevien talonpoikien” maankäytön. Totta vie saksalainen opportunisti on plagioinut venäläisiltä „sosialistivallankumouksellisilta”! „Työätekevän talonpojan” pikkuporvarillisuutta nykyisessä yhteiskunnassa, sen väli-, siirtymisasemaa porvariston ja proletariaatin välillä, sen pyrkimystä „päästä ihmisten kirjoille” (t.s. päästä kunnan porvariksi) säästäväisyyden, ahkeruuden, aliravitsemuksen ja ylivoimaisen työnteon avulla, sen pyrkimystä maaseudun „työmiesten” työn riistämiseen — mitään tätä ei tietysti huomaa saksalainen pikkuporvari-opportunisti eivätkä venäläiset pikkuporvarit — „sosialistivallankumoukselliset”.

Niin, niin, les beaux esprits se rencontrent, ja siinä on ratkaisu tähän ensi näkemältä niin vaikeaan tehtävään: määritellä, kumpi on kopio ja kumpi originaali. Tietyn luokan tarpeita, etuja, pyrkimyksiä ja mielihaluja ilmaisevat aatteet tuntuvat kaikessa, ja noiden aatteiden samankaltaisuutta ei voi peittää mikään pukujen moninaisuus, eivät mitkään opportunistisen taikka „sosialistivallankumouksellisen” lauseparsiston variantit. Naskalia et piilota pussiin.

Kaikissa Euroopan maissa, muun muassa Venäjällä pikkuporvariston „tunkeminen ahtaammalle” ja rappeutuminen menee jatkuvasti yhä pitemmälle, mikä ei aina ilmene sen suoranaisena ja välittömänä syrjäyttämisenä, vaan johtaa tavattoman monissa tapauksissa sen osuuden supistumiseen taloudellisessa elämässä, sen olemassaolon ehtojen huononemiseen ja sen varallisuusaseman heikkeneemiseen. Kaikki kääntyy sitä vastaan: niin suurtalouksien teknillinen edistys teollisuudessa ja maataloudessa kuin myös suurten kauppaliikkeiden kehitys ja yrittäjäläiittoutumien, kartellien ja trustien kasvu ja jopa kulutusosuuskuntien ja kunnallisten laitosten kasvukin. Ja tämän maataloudessa ja teollisuudessa tapahtuvan pikkuporvariston „ahtaammalle-tunkemisen” ohella syntyy ja kehittyy „uusi keskisääty”, kuten saksalaiset sanovat, uusi pikkuporvaristokerros, intelligenssi, jonka elämä kapitalistisessa yhteiskunnassa käy yhä tukalammaksi ja joka valtaosaltaan tarkastelee tätä yhteiskuntaa pientuottajan näkövinkkelistä. On aivan luonnollista, että tästä johtuu täysin kiertämättömästi pikkuporvarillisten aatteiden ja oppien laaja leviäminen ja niiden lakkaamaton uudestisyntyminen mitä erilaisimmissa muodoissa. Täysin luonnollista on, että

venäläinen „socialistivallankumouksellinen”, joka on kokonaan pikkuporvarillisen narodnikkilaisuuden aatteiden vanki, osoittautuu „tahtomattaankin veljeksi” eurooppalaiselle reformistille ja opportunistille, joka halutessaan olla johdonmukainen päätyy kiertämättä proudhonismiin. Nimenomaan tällä viimeksi mainitulla termillä Kautsky luonnehtikin aivan oikeutetusti Davidin ohjelmaa ja katsantokantaa.

Sanoimme: „halutessaan olla johdonmukainen”, ja tulimme siten siihen oleelliseen erikoisuuteen, joka erottaa nykyiset socialistivallankumoukselliset entisistä venäläisistä narodnikeista ja ainakin eräistä eurooppalaisista opportunisteista ja jota ei voi olla nimittämättä seikkailupolitiikaksi. Seikkailupolitiikka ei piittaa johdonmukaisuudesta, vaan koettaa löytää sopivan hetken, käyttää hyväkseen aatteiden taistelua aatteettomuuden puolustelemiseksi ja säilyttämiseksi. Entinen venäläinen narodnikki tahtoi olla johdonmukainen ja puolusti, julisti ja noudatti omaa erikoista ohjelmaansa. David tahtoo olla johdonmukainen ja nousee päättäväisesti koko „marxilaista agraariteoriaa” vastaan, julistaa ja tunnustaa päättävästi sen, että suurtaloudet on muutettava pieniksi, pelkäämättä ainakaan omata omaa rohkeaa mielipidettä, pelkäämättä esiintyä avoimesti pientalouden kannattajana. Meidän socialistivallankumoukselliset... miten sen nyt sanoisi lievemmin?.. ovat paljon „älykkäämpiä”. He eivät koskaan nouse päättäväisesti Marxia vastaan — herra varjelkoon! Päinvastoin he nipistelevät sekä Marxia että Engelsiä ohimennen sitaatein vakuuttaen kyyneleet silmissä olevansa *melkein* kaikessa heidän kanssaan samaa mieltä. He eivät esiinny Liebknehtiä eivätkä Kautskya vastaan — päinvastoin, he ovat syvästi ja vilpittömästi vakuuttuneita siitä, että Liebknecht oli socialistivallankumouksellinen, — totta jumaliste, socialistivallankumouksellinen. He eivät esiinny periaatteellisesti pientalouden kannattajina — päinvastoin, he seisovat vuorenlujina „maan sosialisoinnin” puolesta ja vain vahingossa tulevat sanoneeksi, että tämä kaikkikäsittävä, venäläis-hollantilainen sosialisointi merkitsee mitä tahansa: sekä maan siirtymistä yhteiskunnan omaisuudeksi ja työtätekevien käyttöön (aivan kuin Davidilla!) että maan siirtymistä yksinkertaisesti talonpoikien käsiin ja vihdoin jo aivan „yksinkertaisesti”: ilmaisen lisäpalstan antamista...

Meidän sosialistivallankumouksellistemme „älykkäät” menettelytavat ovat meille jo siinä määrin tuttuja, että katsomme soveliaaksi antaa lopuksi heille erään hyvän neuvon.

Olette joutuneet vähemmän miellyttävään asemaan, hyvät herrat,— siitä ei kannata puhuaakaan. Olette koko ajan vakuuttaneet, ettei teillä ole mitään yhteistä Lännen opportunismiin ja reformismiin eikä „edulliseen” pientalouteen kohdistuvien pikkuporvarillisten sympatioiden kanssa,— ja sitten yhtäkkiä ilmestyy tunnetun opportunistin ja pientalouden kannattajan kirja, johon on liikuttavan yksityiskohtaisesti „kopioitu” teidän „socialistivallankumouksellinen” ohjelmanne! Tilanne on, voi sanoa, pahempi kuin tukala. Mutta älkää olko millännekään: siitä on helppo selviytyä. Tarvitsee vain... siteerata Kautskya.

Alkoon lukija luulko tätä kirjoitusvirheeksi. Ei suinkaan. Kautsky on noussut sotajalalle proudhonilaista Davidia vastaan — *juuri siksi* Davidin kanssa solidaaristen sosialistivallankumouksellisten on siteerattava Kautskya aivan samoin, kuin he ovat jo siteeranneet kerran Engelsiä. Ottaakaapa „Revoljutionsonnaja Rossijan” 14. n:o, niin voitte siitä sivulta seitsemän lukea, että sosialidemokraattien „taktiikan muutoksen” talonpoikaiston suhteen „on laillistanut” (!!)

eräs tieteellisen sosialismin isistä, Engels,— Engels, joka nousi vastustamaan taktiikkaansa muuttaneita ranskalaisia tovereita! Miten tämä silmäkääntötempu on todistettavissa? Hyvin yksinkertaisesti. On ensiksikin „siteerattava” Engelsin ne sanat, että hän on jyrkästi pientalonpojan puolella (ja vaiettava siitä, että nimenomaan tuon saman ajatuksen tuo ilmi Venäjän sosialidemokraattien ohjelma, joka kutsuu kaikkia työtätekeviä proletariaatin puolelle!). Toiseksi, sen johdosta, että taktiikkaansa muuttaneet ranskalaiset toverit ovat tehneet „myönnytyksiä bernsteini-läisyydelle”, on sanottava: „*katso noiden myönnytysten mainiota kritiikkiä Engelsiltä*”. Kehoitamme herroja sosialistivallankumouksellisia käyttämään nytkin juuri tätä samaa, koeteltua, menettelytapaa. Davidin kirja on laillistanut taktiikan muutoksen agrariiksymyksessä. Nyt ei enää voida olla myöntämättä, että voidaan jäädä sosialidemokraattisen puolueen riveihin ohjelmana „kooperaatio ja sosialisointi”; vain dogmaatit ja ortodoksit saattavat olla sitä näkemättä. Toisaalta on silti myönnettävä, että

erotukseksi jalosukuisista sosialistivallankumouksellisista David tekee eräitä myönnytyksiä bernsteiniläisyydelle. „*Katso noiden myönnytysten mainiota kritiikkiä Kautskylta*”.

Totisesti, koettakaapa, hyvät herrat. Ehkä onnistaa vieläkin kerran.

„*Iskra*” № 38,
huhtikuun 15 pnä 1903

Julkaistaan „*Iskra*” lehden
tekstin mukaan
